

*De vragen: Wat is uw toelatingsbeleid? Hoe bent u tot dit beleid gekomen?
Wat zijn uw ervaringen ermee?*

Renée Citroen:

Beit Ha'Chidush: een gemeente voor joden met tenminste één joodse ouder

Op 4 april 2005 veranderde er iets opmerkelijks in joods Nederland. Vanaf dat moment konden joden met een patrilineaire afkomst lid worden van een joodse gemeente op basis van volkomen gelijkwaardigheid, namelijk van toen opgerichte vereniging Beit Ha'Chidush, Huis van Vernieuwing. Dit was uniek in Nederland, hoewel het elders in de wereld al jarenlang de praktijk was. Beit Ha'Chidush heeft zich altijd, ook in de jaren voor het een vereniging was, door die internationale gebruiken en tradities, met name in de VS en Engeland, laten inspireren.

Beit Ha'Chidush begon in december 1995: in Amsterdam organiseren drie mensen, de Nederlandse Wanya F. Kruyer, de Amerikaan Ken Gould en de Fransman François Spiero, voor het eerst een eigen Erev Shabbatdienst. Snel verspreidt zich het nieuws dat daar mensen welkom zijn op een manier die onbekend is in joods Nederland: er wordt niet naar je achtergrond gevraagd.

Er volgen meer diensten, die geïnspireerd zijn door de Amerikaanse vernieuwingsbeweging. Ze zijn open en informeel. Deze sfeer wordt nog versterkt, doordat Beit Ha'Chidush bij gebrek aan een eigen rabbijn, zeer regelmatig buitenlandse rabbijnen uitnodigt: de 'flying rabbis'. Zo maken we kennis met zeer uiteenlopende rabbijnen, mannen en vrouwen die allen, hoe verschillend ook, geen onderscheid maken tussen joden met een matrilineaire of patrilineaire afkomst.

Het succes van de informele diensten van Beit Ha'Chidush vroeg om een bepaalde mate van organisatie. Er werd een stichting opgericht, met donateurs, dus zonder leden, 'met het doel een joodse gemeente tot stand te brengen'. De opeenvolgende besturen van de stichting wilden zo open mogelijk blijven en vermeden zo de kwestie: 'wie mag lid worden'. Maar in de loop der tijd ging de stichtingsvorm knellen, er was behoefte aan een meer democratische structuur met een gekozen bestuur.

Op 4 april 2005 werd Beit Ha'Chidush een vereniging, waarvan de leden het bestuur kiezen. Een maand later konden wij onze eigen rabbijn verwelkomen, Elisa Klapheck, de eerste vrouwelijke rabbijn in Nederland.

Uniek in Nederland is dat niet de rabbijn van Beit Ha'Chidush, maar de ledenvergadering beslist over de lidmaatschapscriteria. Die zijn opgesteld aan de hand van een onder de donateurs van Beit Ha'Chidush gehouden enquête en nadat er informatie ingewonnen was bij de JRF (Jewish Reconstructionist Federation), Aleph (Jewish Renewal), de Reform Movement in de VS en de UK Liberals in Engeland. Hun lidmaatschapscriteria* zijn aangepast aan de naoorlogse situatie in Nederland.

De eerste Algemene Ledenvergadering van Beit Ha'Chidush heeft op 30 november 2005 het volgende besloten: *'Leden van Beit Ha'Chidush moeten ten minste een joodse ouder hebben. Omdat de situatie in het naoorlogse continentale Europa zo sterk verschilt van de rest van de joodse wereld, is een joodse opvoeding evenwel géén criterium en gaan wij uit van wederzijds vertrouwen wanneer documenten ontbreken betreffende de joodse status of achtergrond.'*

Van de huidige Beit Ha'Chidush-leden heeft nu ca. een derde een patrilineaire afkomst. Niet-joodse partners en anderen zijn welkom als Vrienden van de vereniging.

We kijken ook naar de toekomst. Daarom onderzoeken wij of Beit Ha'Chidush zich kan aansluiten bij een groter verband met behoud van de eigen identiteit. De Algemene Ledenvergadering op 2 april jl. heeft besloten dat Beit Ha'Chidush de mogelijkheden gaat onderzoeken van een associatief lidmaatschap: in Nederland met het Verbond van Liberaal-Religieuze Joden en in Engeland met de UK Liberals. Er zijn al oriënterende gesprekken geweest.

Dat is belangrijk voor de toekomst van Beit Ha'Chidush, maar voor de meeste leden met een patrilineaire afkomst is het niet de voornaamste reden om lid te worden. Dat is de mogelijkheid om in alle rust - zonder voorwaarden vooraf en zonder discriminatie - het jodendom te beleven en te vieren, om zich verbonden te voelen met de opeenvolgende generaties joden, vanaf Sinai tot nu, en om de tradities door te geven aan de generaties na ons. Want Avraham, Jitschak en Ja'akov, Sara, Rivka, Rachel en Lea waren ook onze voorouders.

9-4-06 © Renée Citroen

Voor informatie: www.beithachidush.nl

** Lidmaatschapscriteria:

Het Reconstructionisme erkent sinds 1968 kinderen uit een gezin met één joodse ouder als joods, als zij een joods leven leiden via opvoeding, scholing etc.

Aleph:

'Jewish Renewal is transdenominational, welcoming everybody with a Jewish soul.'

Rabbijn Aaron Goldstein van de UK Liberals:

'No one I ask can remember ever seeing documentation to say that we 'made a "new" policy on this point. Rather, from our outset, it was assumed as a matter of justice and equality.'

In het handboek voor rabbijnen van de Reformbeweging in de VS stond sinds 1961 dat joden met een patrilineaire afkomst, die een joodse opvoeding hebben gehad, joods zijn. Er is dus geen giur, maar wel een Confirmation aan het eind van hun joodse schoolopleiding. Dit is bevestigd op de Annual Convention in 1983.